

SIERA

RŪPNICA

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJUJETIES!

JAUNAIS CĒL'S

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Cena 2 kap.

Veneranda CEPLE

Ilgus gadus nostrādāja vecajā pienotavā, kura, salīdzinot ar tagadējo, bija pavisam mazītiņa. Tur viņa gatavoja biezpienu, pildīja pudelēs pilnpieni un kefīru, arī krējumu burciņās, tāpat piedalījās arī saldējuma izgatavošanā. Tas viss bija mums uz vietās, svaigs, bet tagad saņemam no Daugavpils piena kombināta, ziemā, kad celi ir aplēdojuši, dažkārt arī vešana aizkavējas. Ar modernizācijas pasākumiem piena uzpildīšanai traukos izrādījās vajadzīgas spēcīgas automātiskās līnijas. Tagad varbūt arī gribētu paši ar piena produktiem apgādāt pilsētu, bet atceļ ir dāudz grūtisks.

Veneranda Ceple pierādīusi, ka ir vispusīgs cilvēks. Kad bija vajadzīga noliktavas pārzine un viņai piedāvāja šo amatū — uzņēmās. Tā arī palikusi šobaldien.

Bronislava CIŠA

Rūpnīcā viņa ieradās jau ar bagātu dzīves un darba pieredzi. Kāda bija pirmajās dienās kolektīvā, tāda palikusi joprojām — stingra, prasīga un zinoša, bet tajā pašā laikā viņa ir arī vienkārša un saprotīša. Laikam gan katru sievieti varētu izdaiļot šīs īpašības. Ja kādam vajag sniegt palīdzību un padomu, prot vienkārši un iejūtīgi pamācīt. Tāda prasme mūsu laikos kļuvusi par zināmu deficitu, tādēļ darbiedri labprāt ieklausās viņas valodā un pakļaujas mierīgajam tonim.

Viņai pēc saviem pienākumiem ir jādzīvo līdzī grāmatvedībai, uzskaitei, jākontrolē cehu darbība no finansiālās disciplīnas viedokļa, bet uzņēmuma ražojošajām apakšvienībām visus šos gadus viņa dzīvojusi līdzī ar sirdi un dvēseli.

Viņai piemīt arī tāda rakstura reta īpašība, kā prasme no visas sirds priečaties par citu panākumiem.

Olga KIVKO

Kur citi varbūt pateiku, ka pašlaik nav vajās, ir jādara kāds cits darbs, tur Olga padomās, pasvārstīsies domās. Protams, ka padarot, nevis atstājot uz labākiem laikam.

Viņa ir enerģiska, jauna, visiem līdzī jūtoša un visur līdzdarboties gribōša. Tādiem cilvēkiem parasti arī daudz pienākumu uzliek, bet Oja nebaidās. Nebajū darbs (arī sabiedriskais) ir lauzis kaulus.

Olga Kivko ir laba speciāliste, dzīļi pie sirds nem rūpes par to, lai rūpnīca ražotu kvalitatīvus produktus, norūpējusies par izbezīlu kvalitāti, lai augstvērtīgāku pienu ražošanai.

Tāda jau viņa ir — nemiera gars.

Dzīve izvirza nopietnas prasības

Pēteris ZUKULIS
agrofirmas ģenerāldirektora vietnieks

Savā laikā bija fādi, kas apšaubīja jaunievedumus, ko plānoja realizēt mūsu uzņēmums, kam pievērsa uzmanību, nosodīja un nosauca par pašvarību, kad mēs tajā pašā dzīvokļu cēlmiecībā negaidījām visus saskalošanu un pieskaņošanu rezultātus, bet rīkojāmies avansā. Turpmākā dzīves gaita pierādīja, ka bijām uz pareiza ceļa, ka labi vien darījām, neatkāpjoties māksligi radītu šķēršļu priekšā. Un tagad, kad visi ceļi paverīti radošai rīcībai, kad mums liek domāt un rīkoties dzīves revolucionāras atjaunošnes garā, pamanām, ka vēl tik maz padarīts un tik daudz jāpagūst. Nav laika stāpīt stagācijas periodā nogurušos muskuļus, ar sparu jākeras pie jaunām iecerēm.

Grūti ir bijis pārvārēt iesīksnējuso birokrātismu, resoru barjeru, daudzu vadošo orgānu un instāncu bailes no jaunā, progresīvā. Brīžiem, kā tagad izrādās, veltī esam lauzušies caur sienu, kad varējus atvērt durvis. Tas, kas brīžiem likās pārdrošs, pārāk liels un nepiemērots, tagad ir pašā laikā. Kopīgiem visa kolektīva spēkiem izdevās panākt, ka mūsu rūpnīca ir tikai savam laikam un uzdevumiem atbilstošs normāls sociālistisks uzņēmums, kuram viss vēl priekšā. Tas, ko kādreiz darījām ar lielu drošības rezervi, tagad ir pašā laikā. Katlu māju cēlām ar divdesmit gadu rezervi, attīrīšanas iekārtas — desmit piecpadsmit gadiem. Dzīvokļu cēlmiecības programmas risinājums deviš iespēju bez nevajadzīga sprieguma savlaicīgi izpildīt partijas sociālo un kultūras uzdevumu risināšanu.

Rūpnīcas un dzīvojamā masīva izveidē ieguldīts vairāk par 13 miljoniem rubļu. Tāda ir mūsu materiālā tehniskā bāze, no kurās iesākts paātrinājums un pārkārtošanās ceļš.

13. piecgadē ieplānotā jauna rekonstrukcija, siera cehā jānomaina iekārtā prei vēl modernāku un ražīgāku, jāatgriezas pie iecienītā «Čedera» ražošanas. Bet līdz tam laikam vēl jāaizrisina vairāki, jau pilnīgi izkonkretizēti uzdevumi:

- jāuzbūvē autocisternu mazgāšanas cehs, lai neveidotatos rindas, šoferiem gaidot savu kārtu;
- jārekonstruē ūdens dzesēšanas sistēma, lai uzlabotu produkcijas kvalitāti piena cukura un citos cehos;
- jārekonstruē ūdens piegāde kaflu mājai, jāpabeidz siltumtrašu būvniecība uz ciefes rūpnīcu un linu fabriku, jāuzceļ trīs reizes jaudīgāks dūmenis (līdz 100 metru augstumam), apgādājot to ar ierīcēm kvēpu un kaftīgo vielu noplūdes novēšanai, lai nodrošinātu kurināmā pilnīgu sadegšanu;
- rūpnīcas dienvidu malā jāuzceļ ciefes rūpnīcas filiāle, kur ražosim konfektes un pārstrādāsim siera, väjpīena un citu produktu pārpaliikumus;
- jāuzceļ divas jaunas 18 dzīvokļu un viena 60 dzīvokļu māja.

Dzīve izvirza nopietnas prasības, mēs esam gatavi to īstenošanai.

Bronislav SONDORS

Arvīds BALODIS

Jānis STRODS

Jānis TIMOŠENKO

Jānis PASTARS

PARTIJAS PIRMORGANIZĀCIJĀ**Godi vīn cilvēki**

Piecpadsmit — daudz tas ir vair maz? Rūpniecības vēsturei — maz, bet vienam cilvēkam — liela daļa no darba stāža. Visi esam kļuvuši par piecpadsmit gadiem vecāki, bet arī pieredzējušāki, jo esam izgājuši lielu darba skolu partijas pirmorganizācijas vadībā. Sekretāres amatā strādāju nesen, bet partijas pirmorganizācija ir vadījusi kolektīvu, no kura lielākā daļa palika strādāt jaunajā siera rūpniecībā, no tiem laikiem, ko mēs saucam par siera rūpniecības pirmsākumiem, līdz mūsu dienām.

Komunisti ir uzņēmuma vadītāji un inženieritehniskie darbinieki, vienkāršie strādnieki, vada sabiedriskās organizācijas. Vārdu sakot — vienmēr notikumu un dzīves virpuli. Gribas teikt, ja mums pietrūtu šo cilvēku, rūpniecība nekādā ziņā nebūtu tā, kas ir. Nebūtu tāda.

Par prasmīgu organizatoru, labu lietpratēju, spējīgu pārliecību un vestīdzi kolektīvu, enerģisku darbinieku visus šos gadus sevi apliecinājis rūpniecības direktors, tagad agrofirmas ģenerāldirektora pirmsais vietnieks Pēteris Zukulis. Viņu nekad

nav atstājušas jaunā priekšnojautas, ticība nākošnei.

Mēs ar pateicību pieminam tos, kuri piedalījās rūpniecības izveidē, kuri būvēja to pilnīgi no jauna, ar drošu pārliecību, ka jāstrādā vērienīgi. Savlaicīgi (1981. gadā) tika veikta pārkārtīšanās un pārorientēšanās uz ražošanas modernizāciju, izdarot virknī pārkārtījumu — cehu rekonstrukcija, automātiskās līnijas un tamlīdzīgi. Šis process turpinās — rekonstrukcijas, atdzīmšanas prieku pārīzīvo tādi svarīgi iecirkņi, kā katlu māja un attīrīšanas iekārtas.

Kolektīvs lepojas ar to, ka strādāskaistos un labi iekārtotos cehos, kur kārtības uzturēšana ir pašu ziņā, par automatizēto līniju efektīvu funkcionēšanu, par plašajām un ērtajām gērbītuvēm, ēdnīcu, atpūtas istabīnām, pārvietojamo bibliotēku,

sarkano stūri, telpām, kur notiek politisko mācību nodarbības.

Piecpadsmit mūsu jaunās rūpniecības pastāvēšanas gados strādnieki saņēmuši vairāk par 220 dzīvokļiem. Pilnīgi klajā vietā izaudzis jauns dzīvojamais mikrorajons pie Daugavpils ielas — tajā tagad jau divas jaunas ielas — A. Upīša un Saltuves. Tieši, kuri te dzīvo, durvis vēris veikals, medicīniskais punkts, uz beigām, rīt kompleksa sporta laukuma izbūve, tāpat arī istabas darbam ar bērniem un stacionārajām sadzīves pakalpojumu punktam.

1972. gada decembrī mūsu pirmorganizācijā bija 6 komunisti, pāslāik rīndu skaits pieaudzis līdz 40 cilvēkiem. Tās papildinājušās ar labākajiem darba darītājiem, apzināgākajiem strādniekiem. Tagad mūs ir viena PSKP biedru kandi-

dāte — komjaunačes pirmorganizācijas sekretāre Anna Škapare.

Par katru no viņiem var pastāsti daudz laba, to viņi arī pelnījuši, nesavīgi savas spējas un talantus atdzīmējumam, kurā strādā. Aparātists Jānis Timošenko, galvenais inženieris Viktors Martinovs, celtīnieku brigadieris Mihails Golincs un citi ne tikai cēluši un veidojuši rūpnieci, bet arī tagad ir tās visdzīvākajās vietās. Kopš jaunās aizsākumiem strādā komuniste sviesta ceha vecākā meistare Marija Dzene, mehāniķis Vasilījs Žarkovs, sanitārs dienesta darbiniece Sofija Valaini, siera meistare Zoja Gulbīnska.

Vera FILIMONOVA, partijas pirmorganizācijas sekretāre

No strādnieces — līdz vadītājai

Savas profesijas ļaudis mēs nereti nosaucam par piensaimniekiem. Tādam apzīmējumam ir dzīls pamats. Kāpēc ne ražotāji, kuri iegūst šo visvērtīgāko lopkopības produktu un izlej tā likteni, bet gan pārstrādātāji tiek sauktū par saimniekiem? Ražotāji paši vien nespēj patērt visu to, ko iegūst no gožīnām, liela daļa paliek pāri un nonāk citu galā. Bet jau dažādos, īpaši sagatavotos veidos. Un tieši no pārstrādātājiem atkarīgs, kādi būs šie pienu produkti. Karam no tiem ir savas īpašības, kas saglabātas no pirmātējā veida — no izejvielas, un iegūtās pārstrādes procesā.

Vēl nesen mūsu rajonā, tāpat kā citur, bija sazarotā pienotavu tīkls. Bija arī krejotāvas, kurās ar separātorem atdalīja krējumus. Sieru ražoja vienīgi mājas apstāklos, sviesta ieguve bija ieguvusi zināmu rūpniecību pamatu. Tālāk atīstoties pienu rūpniecībai, transportam, sīkās un mazjaudīgās pienotavas un krejotāvas kļuva nevajadzīgas. Izveidojās zonas pienotavas, kur uz vietas ražoja arī sievietu, bet sešdesmito gadu sākumā notika plaša industrializēšanās, izveidojot kombinātus, apvienības, specializējoties pēc produkcijas veidiem. Piemēram, plašu un modernu pienu produktu kombinātu uzcela Rēzekne, Daugavpilī, modernas rūpniecīcas izauga Ludzā, Cesvainē, Preiļos, Krāslavā, kur jau ir specializācija. Piemēram, mēs galvenokārt esam siera ražotāji, krāslavieši — sausā vārpēnu un tamlīdzīgi. Kombināti, kuru sastāvā ietilpst šīs rūpniecīcas, izgatavo arī mūsu novadam

netradicionālos produktus — iebiezīnātu pienu, saldējumu, konfektes, ar šokolādi bagātinātus sierīnus un citus izstrādājumus.

Tagad mēs protam ražot vairāku šķirnu sieru.

Šīs ievads man bija vajadzīgs, lai parādītu, kā un kādos apstākļos veidojies mūsu uzņēmuma realizācijas priekšnieces Zojas Gulbīnskas darba biogrāfija.

Viens no pirmajiem nozīmīgākajiem viņas dzīves posmiem saistīts ar Rozopes pienotavu. Kā visas līdzīgas, tā arī šī iestāde pēc tolaiku prasībām bija universāla.

Kad tika likti pamati mūsu siera rūpniecībai, Zojā Gulbīnska sāka strādāt par vecāko meistari siera ražotāju kollektīvā.

Un izgadījās tā, ka viņai vajadzēja vadīt darbu arī tad, kad siera ceha audīja strādāja sava iecirkņa rekonstrukcijas apstākļos, kad gan cilvēku apziņu vajadzēja ievirzīt principiāli jaunā gultnē, gan arī pavisam savādāk sākt iztūrēties pret darba uzdevumiem. Nebija nemaz tik viegli apgūt jaunās tehnoloģiskās iekārtas.

Tagad mēs savu realizācijas nodalas priekšnieci Zoju Gulbīnsku (attēlā) nevaram iedomāties citādā kā gudru vadītāju un prasmīgu darbaudzīnātāju, kāda viņa ir daudzīm siera ražotājiem. Uz viņu var paļauties — izdarīs, panāks, noorganizēs.

Marija DZENE, sviesta ceha vecākā meistare, Latvijas PSR Valsts prēmijas laureāte.

VIKTORS MARTINOVS,
galvenais inženieris:**«...Ir tāds puisis»**

Ar šiem plaši pazīstamajiem un daudzītajiem vārdiem gribas sākt pastāstu par tādu mūsu rūpniecības cilvēku, kuru visi pazīst. Par sevi viņš daudz nerūnā, arī citi par viņu nemēdz plāpāt. Bet ja pienāk laiks, pie viņi iet pēc palīdzības. Viņš var palīdzēt, arī viņa padoms liekams lietā.

Šis puisis ir Vasilījs Žarkovs. Pieņema rūpniecības sistēmā viņš strādā kopš 1980. gada, kad beidza tehnoloģijas un mehanizācijas tehnikumu Rīgā.

Darba celu iesāka, strādājot par tehnoloģiskās iekārtas atslēdznieku «Kārpus kādra», tomēr viņu nepelns nav mazais, jo kas gan cīts panāk, lai visas sistēmas, iekārtas, mezgli, līnijas darbotos saskaņoti. Bet viņš to neņem launā, apzinīgi pilda savu pienākumu, kura mērķis ir nodrošināt kvalitatīvās produkcijas izlaidi.

Tāds viņš mums — Vasilījs Žarkovs. Komunistis, triju bērnu tēvs, mērķtiecīgs un nesavīgs strādnieks, augstas klasēs speciālists.

Mums galvenais — precīzitāte

Mūsu rūpniecības biogrāfija vēl nav gara, tomēr piesātināta ar notikumiem. Ja salīdzina ar agrākajām pienotavām un citiem sīkajiem uzņēmumiem, tad tās darba dzīve bijusi vētrauna.

Jau 1968. un 1969. gados, kad tika izstrādāta projektu dokumentācija toposā siera rūpniecības celtīniecībai, starp tehnoloģiskajiem rasējumiem šur tur pavēidēja arī automātikas elementi. Un pavisam krasas izmaiņas bija 1980. gadā, kad dokumentācijas daudzums, atvēlētais tehnisko procesu automātizācijai, sastādīja jau trīs ceļurādas.

1972. gada sākumā darbā par kontroles un mērinstrumentu ceha (kursbūtībā vēl neeksistēja) atslēdznieku iestājās J. Jaudzems un ar izbrīnu konstatēja, ka montētāji, kuri vien varējuši novienkāršojuši, neatzīdami par vajadzīgu strādāt pēc rasējuma.

Ikti lietā savu pieredzi, par kādām pat iedomāties nespēja. Kopš 1965. gada viņš bija strādājis Slokas pāriņa un celulozes fabrikas kontroles mērinstrumentu un automātikas ceħā, bija ar bagātu pieredzes bagāžu.

Nepagāja ilgs laiks, un vēl pirms rūpniecības palaišanas — 1972. gada 30. novembrī viņam gandrīz viss bija kārtībā. Tā paša gada vasarā rūpniecīca bija ieradies arī metroloģiskā dievnīce vārtātāji S. Makovskis, kurš pie mums nostrādāja astoņus gadus. 1973. gadā atnāca strādāt arī es pats.

Īsta tehniskā revolūcija mums bija jāpārdozo 1980. gadā, kad, paralēli produkcijas ražošanai, nācās uzstādīt saņemtās importa iekārtas siera un sviesta ražošanai. Te nu bija pienākusi reize savu māku parādīt A. Veigulim, darbojoties kopā ar speciālistiem no Dānijas. Tagad kopā ar An-

vecākais, strādā R. Babris, S. Survilo un I. Sītneks. Iekārtu pamazām novēco, tārīcīgi biežāk jāveic remonti, un šo puisi grupai pieslēdzies Ē. Salīnieks. Viņu aprūpē pāslālei ir 13 analītiskas mašīnas — programmējami mikroprocesori un citi automātikas elementi, mērķierīces, kas saistītas ar siera «Baltijā» ražošanu un realizāciju.

1981. gadā iedarbinātā siera ražošanas līnija deva iespēju ne tikai palielināt jaudu, atvieglojot cilvēku darbu, bet arī kļuva nevajadzīgi tādi darbīgāgi roku darba procesi, kā siera iz-

ņemšana no formām, to mazgāšana un tamlīdzīgi. Tagad vispār siera ražošanai iztiekam bez roku darba, vienīgi vēl būtu racionalizatoriem jāpārstrādā mehanizācijas jautājumu atrisināšanai realizācijas iecirknī.

Sarežģītās iekārtas mehānisko daļu apkalpo atslēdznieku brigāde A. Smal-

INTERVĒJAM BIEDRUS

Ko tu saki par savu rūpnīcu?

Sarunā ar noliktavas pārziņi

Venerāndu Cepli

JAUTĀJUMS: — Kas jums visdzīlāk iespiedies atmiņā no šiem piecpadzīmīt gadiem?

ATBILDE: — Daudz bijis laba un sliktā. Grūtāk mums klājās sākumā, kad ritēja celtniecība — liels bija materiālu kļūstīši noliktevā. Mani sajūsmīna tas, ka kolektīvs kopīgiem spēkiem palīdz atsevišķiem saviem locekļiem. Bijām un arī tagad censīmīnes būt draudzīgi un izpalīdzīgi.

JAUTĀJUMS: — Kā vērtējat uzņēmuma izaugsmi?

ATBILDE: — Ar katru gadu, liekas, strādājam aizrauīgāk, ar lielāku ierīcesību izturamību pret darbu, priečājāmies par savu rūpnīcu. Mūs iedvesmo arī tas, ka uzņēmumā darbojas augstražīga iekārtā, ar kuru strādāt ir viegli un patīkami. Mani pasaži — tas, ka noliktavas telpas ir plašas, ka tajās visu var izkārtot pārskatīmi, lai vieglā varētu atrast. Sākumā noliktava bija tur, kur pašlaik siera kameras, vēlāk — kur tagad atrodas piena cukura cehs.

JAUTĀJUMS: — Vai gribētu atgriezties strādāt vecajā pienotavā?

ATBILDE: — Nē, negribētu vis!

JAUTĀJUMS: — Ko jūs gribētu redzēt ieviešam jaunu, ko izmaiņā?

ATBILDE: — Vajadzētu jaunu notevu un tieši ķīmikāliju uzglabāšanu. Iepriekšējos gados no Daugavpils ārējā kārtībā tās saņēmām tādos daudzumos, ka vareja uzreiz sadalīt pa cehiem ražošanas vajadzībām. Tagad saņemam ceturkšņa fondu ietvaros, un nav kur uzglabāt.

JAUTĀJUMS: — Ko gribat novēlēt jaunajiem?

ATBILDE: — Jaunajiem speciālistiem strādāt labāk par mums, ar lielāku atdevi.

JAUTĀJUMS: — Un veterāniem?

ATBILDE: — Neizsīkstošu darba enerģiju vēl daudzus un daudzus gaudus!

Saruna ar izveiļu tehnoloģiju

Olgu Kivko

JAUTĀJUMS: — Kā jūs vērtējat rūpnīcas izaugsmi piecpadzīmīt gados?

ATBILDE: — Pozitīvi. Pēc otrreizējās piedzīmības, tas, ir, rekonstrukcijas uzlabojušies darba un sadzīves apstākļi, viss siera ražošanas process ir pilnīgi mehanizēts un automatizēts. Tas padara ražīgāku darbu, cilvēkiem kļūst arī patīkamāk, kad strādā modernā, mūsdienu tārīgā ražotnē. Rūpnīca iet kopsoli ar laikmetu, cēnīsās darīt visu, lai atbilstu moderna uzņēmuma statusam. Vēl gribu piebilst, ka darba un ražošanas apstākļu uzlabošana, modernizācija, jauna celtniecība nav beigusies un nebeigties, jo progress nav apturams, tam allaž vajadzīgs turpinājums.

Mums tikpat kā nepastāv dzīvokļu problēmas, bet līdz šīs piecgades beigām vairs to pati pieminēt nevajadzēs — visus strādājošos būsim nodrošinājuši.

Tepat uz vietas saņemam kvalificētu medicīnisko palīdzību, jo ir sava medpunktis, labi apgādāts ar iekārtu, mums sniedz arī konsultācijas dažādos jautājumos. Izstrādāta un jau ievirzīta jaunā bērnu dārza, sporta sektori,

ra, dzīvojamo māju būvniecība. Ir telpas sadzīves pakalpojumu pieņemšanai. Viss tiek darīts cilvēkiem un cilvēku labā, tāpēc kolektīva jaudis cēnīsās atdarīt, pašaizlīdzīgi strādādam.

JAUTĀJUMS: — Jau otro gadu jūs esat sieviešu padomes priekšsēdētāja. Dažos vārdos, lūdz, pastāstiet par šo sabiedrisko pienākumu. Kā veicas pamode?

ATBILDE: — Pieredzes vēl pamaz, tomēr cēnīsās, lai pašai un citiem būtu interesanti. Nevairāmies no sasāpejusiem jaufājumiem, tos izcelam dienas gaismā. Svarīgs darbs gāda ar to momentu, kad mūsu dzīvojamā mikrorajonā būs iekārtota bērnu spēļu istaba, lai bērni tur varētu pulcēties, nevis kļūtēt, atraši interesantās nodarbiņas, kamēr viņu māmiņas strādā, lai viņām ir mierīgs prāts. Esam uzņēmūšas sakarus ar Aglonas internātiskolu, pašiem mazākajiem tās bēriem censīmīnes sniegt materiālo un garīgo atbalstu, būt vienīm māmiņu vietā. Šis darba iecirknis ir joti svārīgs.

JAUTĀJUMS: — Jūsu vēlējumi jaunajiem kolēgiem?

ATBILDE: — Būt darbīgiem, nebaidīties no grūtībām. Trispadsmitā piecgade sekmiņi veikt jauno rūpnīcas rekonstrukciju.

JAUTĀJUMS: — Un veterāniem?

ATBILDE: — Paldies par ieguldīto darbu un lai viņi vēl ilgi ir jauni, ar savu padomu un darbu dzīvo kopā ar jaunajiem!

Jautājumus uzdeva un atbildes parakstīja

Janīna PAUNINA,
arodkomitejas priekšsēdētāja

palicis tas pats — sviesta meistars, bet cik tajā nācis klāt jauna!

Saka, moderns ražošanas apstākļi, kur viss precīzi noteikts ar tehnoloģiskajiem procesiem un cikliem, kur ir augsts ražošanas līmenis, cilvēks it kā kļūst par mašīnas piedākli. Viņam sevī jāizstrādā automatiskums kustībās, jāpāklaujas mašīnas darba monotoniem. Varbūt, bet atīcībā uz Ēvaldu jārunā par izņēmumiem, novirzēm — viņam piemīt gan vērīgums un augsta profesionāla meistarība, taču bieži vien izšķirošā loma ir piensaimnieka intuīcija. Un tā viņu nav pievīluši. Laiķam jau tāpēc, ka Ēvalds prot sīki analizēt kļūdas, neveiksmes un tūlīt pat izdarīt secinājumus, ieviest korektīvas, steidzīgi novērst trūkumus. Tātad, būt draugos ar jaunādi.

Bet visvairāk laikam gan darbabiedriem pārī Ēvalda Reinika radošais gars. Var jau sviestu rāzot arī, tā sakot, mehāniski, bez dvēses — ir taču izstrādāti un ieviesti sen pārbaudīti standarti, ir tehnoloģiskā līnija un izejvielas, kuras tāpat būtībā paliek par nemainīgu lielumu. Daři tikai savu darbu un neliecīs ne zinīs, kas no tā iznāks: pats taču nevari ielīst sistēmā, vai doties slauki gaisi fermā. Tā strādā daudzi. Tomēr Ēvalds kārā produkta partīji, ko izgatavo rūpnīca, ieliek daļu no savas jaunrades. Un tādēļ jau sviests nav gluži parasts, mehānisks taukvielu atdalījums no piena masas. Bieži tiek rīkotas dažādas skates un konkursi, un tie tad arī parāda, ka strādājis augstas klasses meistars. Sviests kā jau sviests, tomēr tas ir labāks par daudzim citiem, citur ražotiem. Viņš pastāvīgi sapēm godalgotās vietas mūsu republikā. Bet nesen izvirzījās arī valsts mērogā — šogad septembrī Igaunijā Vissavienības skatē iegūta trešā vieta un diploms.

Kaut gan formu šajos gados Ēvalds saglabājis, tomēr saturs joti stipri izmaiņījies. Vai maz var salīdzināt veco cehu, kurā bija minimāla iekārtā sviesības rāzošanai, ar šo, kur viņš strādā tagad spozi mirdzošā cauruļu mežā, starp jaudīgām ierīcēm. Formāli amats

Jānis VEIKULIS,

matroķīšu dienesta vadītājs

VALIJA ŽIHARE,
vecākā ekonomiste:

— «Esam bijuši mērķtiecīgi»

Pirms piecpadzīmīt gadiem uz triju pienotavu — Preiļu, Rožupes un Aglonas — bāzes, tās apvienojojot, likti pamati siera rūpnīcai. Zināms, cik tur augstā līmenī bija mehanizācija, kāda bija darba organizācija. Iekārtā — mazražīga un nepilnīga. Vajadzīga bija liela tīcība spēkiem, lai uz šiem pamatiem redzētu perspektīvu. Bija vajadzīga arī nojauta, sevišķi vadītājiem, lai neklūdīgi spētu uzaustīt parreizo ceļu.

Pirmajā darba gadā sierotava izgatavoja 1222 tonnas sviesta un 813 tonnas siera. Piena cukura cehs tolaik vēl tikai sāka veidoties, beidzīgi iekārtas montāžu un pārbaudi darbā. Gada laikā rāzotās produkcijas apjomis sastādīja 7,3 milijonus rubļu. Projekta jaudu sasniedzēm 1975. gadā un rāzījām produkciju par 11,5 milijoniem rubļu. Tajā skaitā pa veidiem: 1492 tonnas sviesta, 2207 tonnas siera un 393 tonnas piena cukura.

Un tā mērķtiecīgi, neatlaidīgi mūsu kolektīvs ir virzījies uz priekšu. Pēc rekonstrukcijas 1981. gadā tā jauda izvērojami palielinājās. Ja agrāk vienā maiņā rāzījām sešas tonnas sviesta, tad tagad jau par vienu vairāk, siera izgatavošana dūbultojās — no 4,3 tonnām pieauga līdz 7,3 tonnām, tāpat arī piena cukura — no 0,7 līdz 1,6 tonnām.

Kopš šī jaunā pavērsiena gada rūpnīca ir krietiņi robežlinijas par tām, lādās esam pašlaik. Tas nozīmē, ka būs jāstrādā vēl nopietnāk un spraigāk.

Laktomiksa ražošana apgūta tikai šogad, to pieprasa rajona saimniecības.

Līdz šīs piecgades beigām mūsu uzņēmumam jāsasniedz ievērojami nobriedusi, savādāki kļuvuši cilvēki — strādīgāki, radošāki. Tālab arī panāku-

tu rāzījām rāzījām sešas tonnas sviesta,

tagad jau par vienu vairāk, siera izgatavošana dūbultojās — no 4,3 tonnām pieauga līdz 7,3 tonnām, tāpat arī piena cukura — no 0,7 līdz 1,6 tonnām.

Kopš šī jaunā pavērsiena gada rūpnīca ir krietiņi robežlinijas par tām, lādās esam pašlaik. Tas nozīmē, ka būs jāstrādā vēl nopietnāk un spraigāk.

NO LASĪTĀJU POĒTISKAJĀM BURTNICĀM

VELTIJUMS

Ak, rūpnīca, tavs vārds ir rūpes,
Tavs vārds ir darbs no dienas dienā.
Tavs katlu mājas dūmen's kūp —
Tiek rāzots siers aiz tavām sienām.

Tu esi augusi no dienas dienā,

Tev bijis liels un ražens kāpums.

Tu liecējusi jaudis saimē vienā,

Pirms gadiem piecpadzīmīt tev bija sākums.

Jānis JAUDZEMS

vadībā — abi un šīs brigādes lokalklis remonta slēdziņieks A. Upenieks mūsu rūpnīca strādā kopš tās pirmajām dienām.

Paralēli notika arī svieste ceha rekonstrukcija, uzstādot no Vācijas Demokrātiskās Republikas piegādāto iekārtu. Nedaudz vēlāk saņēmām pastērēšanas līniju un vēl vienu līniju «Alfa-Leval-Vulkān», to montāžā un nālīšanā veiksmīgi strādāja KML un A ceha brigadieris J. Jaudzems ar M. Saliniku — prasmīgi savā darba meistarību, J. Ausējs, kurš strādā no rūpnīcas pirmsākumā un kvalitatīvi veic uzdevumus, A. Mukāns, J. Kivriņš.

Piena cukura cehā mums vēl daudz darāmā mehanizācijas un automatizācijas jomā. Te daudz pūlu ieguldījis inženieris E. Olševskis. Jaudīga mums ir katlu māja, kur darbus vada V. Ivanovs, ar katru gadu te palielinās iekārtas koncentrācija, reizēm ar to pieaug automatizācijas, kontroles un mērinstrumentu sarežģītības pakāpe. Ar visu lielību tiek gal-

Dziedot mūžu nodzīvoju

Kas var mani aizrunāt,
Kas var mani aizdziedāt!
Es jau biju to Jaušņu —
Dziedātāju, runātāju.

Šo tautasdziesmu mēs bieži piemēram savos koncertos, un tā kļuvusi par etnogrāfiskā ansambla sava veida vadmotīvu. Mūsu tauta par sevi saķa — no neatminamiem laikiem bijusi dziedātājauta. Dziesma palīdzēja surājā darbā, palīdzēja priekos, nolīdzināja celus uz cilvēku sirdim, satuvināja, uzmundrināja. Piedarbā, tīrumā, plāvā — visur jaudis dziedāja, lāvās krāšņo melodiju vilinājumam. To skaitums arī vienā pašus padarīja skaidrakus. Ja bija jāzgavilē prieks, tad tas kļuva vēl lielāks, uzzināja citi un gavilēja līdz, ja bija jāstīgt skumjās, tad arī ar visu sirdi. Lai nelaimē, bēdas, pārestības izskan dziesmās, tad kļūst vieglāk.

Tautas dziesmotajā folklorā ir viss — cilvēka mūža ritums, darbs, sēta, daba, savstarpējās attiecības, tīcība nākošnei un pamudinājums uz to.

Mūsu novada tautas dziesmas pratūšas saglabāt daudz tāda senatnīga, pirmatnēja, kas citos novados zudis no ļaužu atmiņas, nav vairs atradams. Saglabājies savdabīgums, ko mēs nedrīkstam pazaudēt. Kā koks nevar dzīvot bez saknēm, tā cilvēks bez savas folkloras.

Izrādījās, ka mūsu rūpīcī ir vairāki cilvēki, kam sirdij tuva folkloras, kuri nevar iztikt bez tautas dziesmām un kuriem ir arī skanīgas balsis. Tā, kā teiktu folklorā, reiz kādā jaukā dienā (jaukā tādēl), ka tas viss notika) sanācām kopā un nolēmām, ka nu tā turpmāk nevar dzīvot un jārada sava dziesmu biedrība. Varu nosaukt arī konkrētu dienu — tas bija 1986. gada 17. februārī — nodibinājās siera rūpīcas etnogrāfiskais ansamblis. Tātad, mūsu dziesmotajam mūžam drīz būs divi gadi. Pavisam vēl jauns bēriņš. Bet vīrus jau neskata no ceپures. Par vadītāju paaicinājām ļoti radīšu, lielu sava novada tautas dziesmu mīlotāju un popularizētāju Jāni Teiļānu. Viņš piekrita, un darbs sākās. Drīz vien jau vārējām skatēs un konkursos stāties līdzās tādiem kolektīviem.

viem, kuri bija paguvuši ar savām balsīm pieskandināt plašu pasaulli.

Bet, kā mēdz sacīt, no nekā mūsu ansamblis tomēr nav radies. Daudzi no dalībniekiem jau sen izgājuši publiskās dziedāšanas «kaujas kristības» — esam piedalījušies kultūras nama körī, bijuši lielo Dziesmu svētku dalībnieki. Piemēram, Marija Laurentoviča, Anna Glužina, Vanda Lutinska, Jānis Vilcāns, arī es pats un citi. Tāpēc, ka kodols ir spēcīgs, tad mūsu ansamblis raksturo muzikalitāte, disciplinētība un darba liela mīlestība. Katram, protams, ir savas rūpes, savas steidzamas un neatliekamas darišanas, tomēr visu liekam pie malas un divas reizes nedēļā sanākam uz mēģinājumiem, lai būtu kopā ar dziesmu.

«Mēs laikam vairs nevarētu dzīvot bez savas ansambla un bez dziedāšanas» — reiz teica Veneranda un Stanislavs Skufeli.

Nevarētu gan!

Domāju, ka visiem ansamblīm dalībniekiem dziesma nu kļuvusi par neatņemamu dzīves sastāvdālu. Un tālab viši ir uzslavas cienīgi. Mēģinājumus cītiņi apmeklē Juris Pastars, Bronislava Prīkule, Aina Pastore un daudzi citi.

Ansamblis turpina augti, papildināties — šogad uzņēmām jaunos dziedātājus Eduardu Olševski, Janīnu Jankovēju un Valentīnu Tropu.

Ar panākumiem darbojas arī vidējās paaudzes deju kolektīvs, kur tāpat dibināts nesen, bet parādījis, ka ir daudzsolos. To vada Silvija Kurtina sadarbībā ar mūziķi Bronislavu Kokorieti. Jau atklāts arī panākumu reķins — izcīnīta I vieta rajona skafē, bijušas uzstāšanās savās mājās, Rīgā un kaimiņrepublikā — Baltkrievijas Mioros. Par veiklākajiem un atsaucīgākajiem dancotājiem jāmin Janīna un Antons Veigulji, Vilnis Smilga, Raimonds Babris, Gaida Ivanova un citi.

Dzīdot vīn izdzīdoju
Sovu dorba nedēļenu,
Izdīdoju maizes kālipu,
Sovu svīsta bunduleju.

Olga KIVKO,
folkloras ansambla vecākā

Etnogrāfiskais ansamblis

Vidējās paaudzes deju kolektīvs

Attīstam palīgsaimniecību

Pamatī palīgsaimniecībai likti un veidotī reizē ar rūpīcu pašu, bet par kaut cik nopietnas attīstības sākumu varam runāt jau ar 1980. gadu, kad saimniecīkā kārtā tika uzņemtais mītne 100 cūku vienlaicīgai nobarošanai. Gadā te izaudzējam un nobarojam trīs simtus bekonu, no šīs fermas sava uzņēmuma strādniekiem realizējam

186 centnerus galas.

Lai paši lopus varētu nodrošināt ar barību, 1983. gadā palīgsaimniecības rīcībā nodots zemes gabals ar kopīgo platību 182 hektāri, kur arāmā zeme sastādīja 38 hektārus. Taču, lai no tās varētu ko saņemt, vispirms bija jāveic melioratīvie un kultūrtehniskie darbi, jo šīs platības bija pār-

purvotas. Bija nepieciešams uzvērt arī ceļu. Tas viss saimniecīkā kārtā tika iesākts tajā pašā gadā. Daļu arī izdevās nosusināt, tā bija likti pamati barības ražošanai barokliem.

Darbus turpinājām 1986. gadā, objekta nosusināšana pabeigta šogad trešajā ceturksnī, līdz ar to arāmā paplašināta līdz 66 hektāriem. Tur audzējam graudus un apmainām pret spēkbarību. Tā kā šī zeme nav vēl iekopta, tai vājš humusa slānis, mums nepieiet arī minerālmēslu, tad ražība

palielinās lēni — gadā par diviem centneriem graudu no hektāra. To kopievākums ir ap 250 centneriem.

Tagad mums ir tāda bāze, kura ar barību spēj nodrošināt 450 cūku nobarošanu gadā. Tagad paplašinām fermu, kas ir pie rūpīcas, jaunajā mītne visi darbībās pēc procesi būs mehanizēti, strādājošo darbs līdz ar to klūs ražīgāks.

1984. gadā uzceltas siltumnīcas ar 840 kvadrāmetrus lielu derīgo plātību. 1986. gadā, piemēram, tur izaudzējām 25 centnerus dārzeņu, 21000

ziedu par attiecīgi 6,7 un 18,1 tūkstoši rubļu.

Šie rādītāji krasī palielināsies 1988. gadā, jo pilnībā tiks pabeigta siltumnīcu plātību paplašināšana. Papildus uzņēmējās 200 kvadrāmetru segtās plātības ziedu audzēšanai un 1200 kvadrāmetri — dārzenu audzēšanai.

Realizējot vairāk produkcijas, uzņēmējās palīgsaimniecības ekonomiskie rādītāji.

Ēvalds DAUKSTS,
siera rūpīcas palīgsaimniecības vadītājs

HUMORS BEZ SATĪRAS

Pirms 113 gadiem...

No lekšēmes

Kā Rīgā krējumu taisa, par to mums ziņo šīs piesūtījums: Paš redzēju, kamēr dzīvoju Jelgavas Ārrīgā, Baznīcas ielā, kā mūsu nama saimniece ar krējumu darīja, kad to prieks pārdošanas sagatavoja. Tā pirkta no piena ievēdējiem — pašai neviena lopa nav — 5 stopi šķidru krējumu un tik pat daudz slikti piena, abus salēja kopā un uzvārija; tad šim šķidram virumam piemaisījuse sterkēju miltus, tā kā šķīstums palika krējuma biezumā, viņa pārdeva to par uzvārītu saldu krējumu. Nu pat vēl dabuļu dzirdēt, ka tā tādā vīzē savu andēli joprojām strādājot.

A. BR.
«Baltijas Vēstnesis»
1874. gada 5. jūnijā

...Un tagad

Mūsu rajonā

Kā tikt pie lieliem izslaukumiem un labākās slaučējas goda, kolhoza «Zelta grauds» Upeslīču kompleksa govju mehanizēšanas slaušanas 1. klases meistare Petronellija Šķestere, kura dzīvo saimniecības pirmajā augstceltnē — astoņu dzīvokļu mājā, bija nonākusi pats tāvāgārā pārdomu un pieredzes rezultātā: pienu slauca virsū ūdenim, ar kuru govij mazgāja tesmeni. Kad fermā ierīkoja slaušanas iekārtu un piena vadu, izslaukumi cēlās visām grupām — pienu laida kopā ar vada mazgāšanai izlietoto ūdeni. Petronellija Šķestere, lai saglabātu savas līderes pozīcijas, kopīgajam vadam pierīkoja papildus pievadācūruli.

B. K.-A.
«Jaunais Celš»
1987. gada 28. novembris

Ventīlators

10

VARIĀCIJAS PAR TĒMU

PIENAPUIKA

+ No pienapuikas lidz pienaiņiem ir tikai viens ceļš — piena.

+ Pienapuika — ūdens, kura ar vājienu nolaista ielu galveno kustojumu Preiļos.

+ Viņu bērniņā tik bieži apsaukāja par pienapuiku, ka piaudzis nolēma atrīties un kļauja par noplēniem bagātu sviesta meistaru.

+ Pienapuika — pienīrpniecības kombinātā direktors.

+ Pienapuika — goda nosaukums piena precē fermā.

+ Ja pienu slauc sievietes, tad tas ir piens, ja kārtīgi puikas — tad dzīvības eleksts — pienapuiku piens.

+ Pienapuika — āderes arī pienapuikam

jāmeklē uz zemes, nevis Pienas ceļā.

+ Katram cilvēkam, arī ģenijam, ir jāzījet pienapuikas stadija.

+ Ja Preiļu pienapuika strādātu pienapuikas, tā tik moderns un daudzsolos uzņēmums nebūtu visi.

+ Dažs pienapuika ceļu no fermas līdz rūpīcī strādātā pienapuikas, tās pagarinātās vāsaras mēnešos var tiktā pagarināt, kamēr autosternā saskābst viss piens.

+ Pienapuika bija, bet zvaigznes no debesīm negrābstīja, tās atrada uz zemes.

+ Kur paliek sieviešu un vīriešu līdzīstiesība, ja pienapuikas ir, bet pienīrpnieciņu — nav?

+ Pienapuika — tas skan lepni!

Sentences speciāli par godu svētkiem sacerēja kalambūrist ekspremīsts

Benedikts KAULACIS

NUMURU SAGATAVOJA:

siera rūpīcas darbinieki M. Dzene, V. Žihare, O. Kivko, V. Martinovs, V. Filimonova, J. Veikulis, J. Pauniņa. Fotografēja — Antons Veigulis.

Redaktors A. RANCĀNS